

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Letna naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 1. maja 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 52.

A. Ogris:

Zmisel trgovinske politike.

Prizadevanje kogarkoli, urediti izvestne razmere po kakoršnih sižebo-di interesih tako, da so s to ureditvijo prizadeti javni interesi, se imenuje politika. Skupnost političnih prizadevanj, urejati gospodarske stike s tujino, je vnanja trgovinska politika ali enostano trgovinska politika. Njeni subjekti so lahko posamezniki, socialne skupine (politične stranke, trgovske zbornice, gremiji, zveze industrijecev, kmetijska društva itd.), predvsem pa država, potom katere bodo v normalnih razmerah mogli ostali subjekti edino doseči kakšen uspeh. Predmet trgovinsko-političnih prizadevanj države ni le izmenjava blaga s tujino, temveč sploh vsi gospodarski interesi lastnih državljanom, ki nastanejo v prometu z inozemstvom. Na vprašanje, kakšnega najmanjšega kroga ljudi se mora dotična ureditev dotikati, da je prizadet javni interes, splošnoveljavnega odgovora ni mogoče podati in ga je treba vsakokrat poiskati v konkretnih razmerah.

Trgovinska politika, kateri veljajo nadaljna izvajanja, je kos državne politike in sicer oni del, ki se omejuje na urejanje gospodarskih odnosov z inozemstvom: v tem svojstvu je obenem del državne zunanje politike. Iz opredelitve se podaja, da ne meri zgolj na urejanje trgovanja kot tehnične stvari, temveč da zadeva poklicno trgovino le kot eno iz glavnih sredstev in točk, kjer zasadi država razmeroma najlažje s svojim vplivom in s svojo močjo zavoljo tega, da na eni strani odvrne nevarne inozemske vplive na domače gospodarstvo ter na drugi strani podpre in učvrsti koristi in pride, ki se obetajo iz stikov s tujino. Vnanji trgovinski politiki torej ne gre v prvi vrsti za pospeševanje poklicne trgovine kot takšne; to nalogo opravlja po svoje notranja trgovinska politika in jo mora kajpada opravljati uspešno, ako naj se je vnanji trgovinski politiki nadejati večjih in trajnih uspehov. Obe se nahajata v delni medsebojni funkcionalni zvezi in ste koncem usmerjeni k istim vrhovnim ciljem; ločijo ju pa razlike v bližjih ciljih in narava sredstev. Naloga vnanje trgovinske politike je mnogo širša in se razteza na vsa področja narodovega gospodarstva, zato pa razpolaga tudi s raznovrstnejšimi in močnejšimi sredstvi. Ta niso izključno gospodarske prirode, temveč morajo včasih biti močanska: mnogokrat namreč ne gre samo za to, kako naj se razmere v lastnem narodnem gospodarstvu prilagode gospodarskim težnjam v drugih državah, temveč tudi za to, da se tujino prisili, urediti svoje gospodarstvo tako, kakor zahtevajo interesi tuzemskega gospodarstva. Trgovinska politika je pretežno defenzivna, pa je včasih po okolščinah prisiljena, nastopati ofenzivno. Ker se mora torej trgovinska politika ozirati na celotno narodno gospodarstvo, ni niti potreba, da tuzemski poklicni trgovini prinaša zmiraj koristi, narobe, ako smatra, da zahteva tako obči narodov interes, ji stavi celo ovire in lahko zožuje meje njenemu razmahu tudi v okviru načeloma priznane obrtne svobode.

Kot prizadevanje države, ki velja bolj bodočnosti kakor sedanjosti, ureja in usmerja trgovinska politika mednarodne gospodarske stike po izvestnih načrtih in načelih, v pravcu

izvestnih ciljev. Toda kakšni so ti cilji in kje so zasidrani? Najbližji cilji pač v gospodarstvu samem: mednarodni gospodarski stiki naj se uravnajo tako, da nastane domačemu narodnemu gospodarstvu kar največ koristi. Kakor pa obstoji vsako gospodarjenje v pribavljanju in upravljanju pičlih materialnih sredstev, potrebnih, da se doseže višje življensko ugodje, tako more biti tudi trgovinska politika zopet le sredstvo, katerim nameravajo narodi in države doseči višja ugodja. Ta višja ugodja, ti višji cilji in smotri pa se nahajajo izven gospodarskega področja ter leže v

svetu duhovnih (nравnih, kulturnih, nacionalnih i. pod. vrednot. Tudi državi je izvestno stanje oziroma hoteni razvoj narodnega gospodarstva le bližji cilj, s katerim naj se dosežejo višji, izvenogospodarski cilji; oni se včasih pripisujejo državi kot njeni posebni smotri, pa so dejanski cilji naroda ali prebivalstva, čigar pravna vnanja organizacija je ravno država. Trgovinski politiki kot praktičnemu prizadevanju države poskrbeti za pripravna gmočna sredstva, torej ne pritiče pravica in se ji ne nudi možnost, izbirati po izvolji med izvenogospodarskimi cilji: ti so ji dani, še predno zasadi s konkretnimi čini in jih mora prejeti takšne, kakoršni so. (Nadaljevanje prihodnjič.)

Občni zbor Zadružne zveze v Ljubljani.

V sredo dopoldne se je vršil v Ljubljani 30. občni zbor Zadružne zveze, na katerem je bilo po delegatih zastopanih nad 300 od vseh 578 včlanjenih zadrug. Zborovanje je otvoril predsednik Zveze minister dr. Anton Korošec, ki je pozdravil navzočega bana inž. Serneca in načelnika kmetijskega oddelka banske uprave gosp. Zidanška.

Na predlog načelnika ravnatelja gosp. Gabrovška je bila poslana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju; prav tako sta bili odposlani pozdravni brzojavki predsedniku gen. Živkoviću in kmetijskemu ministru dr. Franješu.

Sledil je nato govor g. ministra dr. Korošca

o gospodarskem položaju.

Minister dr. A. Korošec je v svojem govoru povdaril, da je bilo lani razmeroma dobro leto, čeprav smo doživeli krize v posameznih panogah, tako n. pr. v hmeljarstvu, v vinarstvu itd. Opazilo se je, da se v letih dobre letine kmetijski proizvodi slabo prodajajo in da ne dosežajo ugodnih cen. Zato je vlada prišla na misel ustanoviti za vnovčevanje kmet. proizvodov Privilegirano izvozno d. d. z glavnico 50 milj. Din, kjer bo udeleženo tudi zadrugarstvo. Banka bo prosta davkov in taks, v njeni upravi bo sedela tretjina drž. uradnikov, tretjina zadrugarjev in tretjina izvoznih čarjev strokovnjakov. Ravno sedaj je prišel zadružni zakon v odločilno fazo, saj je pričakovati v kratkem, da bo predložen zakonodajnemu svetu in pričakovati je tudi, da bo odgovaljal potrebam zadružništva. Potrebno je, da se z zakonom uredi razmerje denarnih zavodov med seboj; točno naj se označi delokrog, pa se to mora tudi povsod povdarjati, da ne bo zamenjav, tako za zadruge z neomejeno zavezo, z omejeno zavezo, regulativne hranilnice, banke: prave banke za kratkoročni kredit, trgovinske za finansiranje trgovine in industrijske za industrijo.

Glede stabilizacije dinarja je gosp. minister izjavil, da je sigurno, kakor zatrjujejo najmerodajnejši faktorji, da se bo izvršila stabilizacija po sedanjem tečaju. Na izrecno željo Nj. Vel. kralja se bavi vlada z ustvaritvijo velikega načrta za našo gospodarsko politiko, hoteč ji dati izvestno smer, kajti dosedanja politika je bila brez jasne linije.

Načelnstvo poročilo je podal ravnatelj načelnstva g. Gabrovšek. Iz poročila je razvidno, da je imela Zveza ob koncu minulega leta 578 včlanje-

nih zadrug s 133.000 člani. Pri včlanjenih kreditnih zadrugah so znašale hranilne vloge ob koncu l. 1928. 835 milijonov dinarjev, od katerih je bilo pri Zvezi naloženih 180 milijonov dinarjev.

Poročilo o računskem zaključku za preletno leto je podal g. Ign. Zaplotnik.

Daljša debata se je razvila o referatu glede obrestne mere, ki ga je podal ravnatelj g. dr. J. Basaj. Njegov referat priobčimo po možnosti v celoti v prihodnji številki.

Sledili so med slučajnostmi še nekateri predlogi, nakar je minister dr. Korošec z zahvalo vsem navzočim za uspešno sodelovanje, zaključil občni zbor.

ZAVOD ZA POSPEŠEVANJE ZUNANJE TRGOVINE DAJE POJASNILA BREZPLAČNO IN NANJ NASLOVLJENI DOPISI SO KOLKA PROSTI!

Na vprašanje, ali pobira zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu za podana pojasnila kako pristojbino in ali so nanj naslovljeni dopisi zavezani kolku, opozarja Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, da ne zahteva omenjeni zavod za pojasnila, katera daje tudi privatnim osebom, nikake pristojbine. Tudi vloge privatnih oseb, ki žele pojasnila, kakor pojasnila sama niso zavezane kaki taksi po zakonu o taksah.

LJUBLJANSKA BORZA ZA BLAGO IN VREDNOTE

ima V. redni občni zbor 5. maja 1930 ob šestnajstih v svojih prostorih v Ljubljani, Kongresni trg št. 9 (Filharmonija), I. nadstropje, z nastopnim

dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednikov, določitev tih overovalcev zapisnika in dveh zapisničarjev.
2. Poročilo borznega sveta o poslovnem letu 1929.
3. Poročilo finančnega odbora.
4. Odobritev bilance in podelitev razrešnice borznemu svetu.
5. Volitve: a) petih članov borznega sveta; b) petih članov finančnega odbora; c) trinajstih članov borznega razsodišča.

Če bi bil občni zbor nesklepčen, se bo vršil drug občni zbor dne 12. maja 1930 ob istem času in z istim dnevnim redom ne glede na število zborovalcev.

Pismo kot uspešno sredstvo za pridobivanje klijentele.

Moderna obdelava trga se poslužuje vseh sredstev, da vzbudi zanimanje kupujoče publike. Važno nalogo pri vsem tem igra trgovska korespondenca.

Nov stil trgovske korespondence je kratek in jednat, brez vseh onih smešnih oblik štila in brez dolgovernih uvodov in poklonilnih form. Moderna korespondenca hoče učinkovati in je zapovedujoča ter bazira na proučevanju poedinca in mase. Tudi ona je neke vrste reklama in sicer propaganda boljše vrste, ki je naslovljena na posamezno osebo — je in mora biti osebna.

Važna pri tem vsem je posebno okrožnica. Danes srečamo na trgu vsemogoče vrste prospektov in okrožnic, katerih žalostna usoda se navadno konča v košu še predno jo je prejemnik prečital. Vsi vemo, kako se navadno sprejemajo razni katalogi ali prospekti, na katerih ovojju vidimo napis »Tiskovina« ali pa »Prospekt št. ...« Redki so trgovci, a še redkejši nastavljenici, ki bi take prospekte pogledali in jih vsaj le napol prečitali. Sleherni smatra to kot zamudo časa.

Vzrokov, da taki prospekti in razne okrožnice ne uspevajo, je mnogo. Glavno je pač to, da niso osebni in radi tega ne vzbude zanimanja med publiko. Nadalje taki prospekti so tiskani in že na prvi pogled vzbude misel na šablono. Šablona pa navadno nima na sebi nič privlačnega in je pusta, odbijajoča.

Pismu, posebno okrožnicam, je potreba dati novo obliko in sicer tako, kakoršno zahteva duševnost mase, kateri je namenjena. Pismo mora biti skrbno in na kratko sestavljeno, v par stavkih mora povedati vse ono, kar smo do sedaj vlekli na papir v dolgovernih stavkih. Posebno prospekti in okrožnice, katere so navadno pisane s strojem in razmnožene, tem je potreba posvetiti posebno pažnjo. Pomanjkljivo razmnožene okrožnice so obsojene na neuspeh in to iz enostavnega razloga, ker se vsak, komur je poslana taka okrožnica, čuti nekako užaljenega. Moderna tehnika razmnoževanja z aparatom Multigraf ali drugimi iste kakovosti zamore danes razmnožiti poljubno količino, kateri se le s težavo razlikujejo od originalno pisanih na stroj.

Poleg tega moramo izbirati barvo tiska. Na vsak način mora tu biti črna barva.

Nastane vprašanje, ali naj se okrožnice podpisujejo ali ne? Kedaj je večji učinek, pri podpisanih ali onih brez podpisa oziroma kjer je podpis le faksimile. Na to nam da odgovor sledeča statistika, katero povzamem po listu »Verkaufs-Praxis«, Stuttgart: 5000 pisem-ponudb z enako vsebino je bilo razposlanih na interese. Rezultat tega je sledeč:

Serijska A. Kvalitetni pisemski papir trgovskega formata z dvobarvno glavo. Ovoj z oknom.

I. Pisane na stroj, z originalnim podpisom in štampljko; 262 naročil = 5.24%.

II. Pisane na stroj in tiskano, faksimile podpis in štampljka; 191 naročil = 3.82%.

III. Tiskano s strojepisnimi črkami, originalen podpis in štampljka; 87 naročil = 1.74%.

IV. Tiskano s strojepisno pisavo in faksimiliranim podpisom in štampiljko; 23 naročil = 0.46%.

Serijska B. Papir slabše vrste, enobarbna glava, ovoj z oknom:

ad I. 193 naročil . . .	3.86%
ad II. 110 naročil . . .	2.2%
ad III. 67 naročil . . .	1.34%
ad IV. 16 naročil . . .	0.32%

To nam jasno kaže, kakšen uspeh je pričakovati od skrbno sestavljene pisma, oziroma okrožnice. Ze iz same oblike in načina pisanja se da do gotove mere določiti velikost in obliko podjetja in nič manj se ne da sklepati na resnost. Okrožnica, kakor vidimo, mora biti podpisana kot vsako drugo pismo, mora pa biti tudi naslovljena na gotovo osebo ali družbo, da učinkuje osebno. Komaj temu pismu-okrožnici se lahko prida razne tiskovine in prospekte, ki naj podkrepijo ono, rečeno v pismu.

Okrožnice in prospekti morajo do naslovljenca kot vsako navadno pismo, ne kot tiskovine. Ze samo ta beseda upliva tako, da je tako pismo že v naprej obsojeno na koš. O tem se sicer še prepirajo razni privatni ekonomisti, A iz duševnega vidika je več upanja na uspeh oziroma, da se tako pismo tudi čita, ako je le to odposlano kot navadno pismo. Res, da so tu stroški poštnine večji, a to ne zaleže, ako primerjamo uspeh.

Na pismu je nadalje opustiti vse, kar bi utegnilo vzbuditi sum, da je v njem navadna okrožnica. Praksa kaže, da so ti poizkusi s preustrojem sistema okrožnice precej dobri in da učinkujejo bolj nego bi si sami mislili. Moderni način obdelave trga pršteva ta način med svoje najboljše metode, zgrajene na psihoanalitični podlagi in izkustvih. Mi dobro vemo, koliko stanejo razne take reklame in baš radi tega je potrebno, da le te damo na trg tako, da bo njih učinek res dober in večji od sedanjih načinov.

Ta način, četudi je dražji z ozirom na poštno stroške, je vendar še jako poceni z ozirom na njega uspeh.

Dipl. com. G. Gomišček.

Po svetu

Vse žitne zaloge v U. S. A., ki so bile v zadnjem času priglase, hoče nakupiti ameriška vlada, da regulira cene in pomaga farmerjem.

Novi jugoslovanski rudarski zakon je v načrtu izdelan. Enotno je urejeno v načrtu tudi bratsko skladništvo.

Zveza jugoslovanskih eksporterjev se je pečala v zadnji seji z vprašanjem zakona o Privilegirani Eksportni d. d. in o sodelovanju eksporterjev pri izvedbi tega zakona.

O jugoslovanskem kartelu parketnih tovarn beremo, da se pogajanja o ustanovitvi vršijo že precej časa, da še niso dovedla do zaključka in da se nadaljujejo.

Uvozna carina na pluge se po zadržilu finančnega ministra do 31. decembra t. l. ne bo zvišala.

Glede jugoslovanskega stabilizacijskega posojila, o katerem smo pisali v zadnji številki »Trgovskega lista«, beremo v berlinskem »Lokal-Anzeiger«-ju: V Parizu se sliši, da so se z uspehom zaključila jugoslovanska posojilna pogajanja o najetju ene milijarde frankov za stabilizacijske namene.

Prva pošiljatev fosfatov iz Severne Rusije v Rotterdam je bila izložena te dni. Prihaja s polotoka Kola. To je sploh prvi slučaj, da pridejo ruski fosfati na inozemski trg. Torej su pričeli konkurirati Rusi tudi v tej panogi.

Zgradba avtomobilne tovarne v Severozahodni Rusiji je predmet pogajanj med sovjetsko vlado in vodjem Austin Motor Comp. Ltd.

Na reparacijskih dajatvah iz Nemčije je dobila Jugoslavija od 1. septembra 1929 do 31. marca 1930 63,250.000 mark, večinoma v blagu.

Splošna jugoslovanska bančna zveza d. d. v Beogradu bo izplačala 10 Din na delnico. Na obnem zboru so se izvršile dopolnilne volitve.

400 poljedelskih delavcev iz Jugoslavije v Francijo je odšlo te dni. Še večje število bo v kratkem odšlo v Nemčijo.

Popovo polje hočejo izsušiti in je poljedelsko ministristvo dovolilo v ta namen 8 milijonov Din. Popovo polje je v Hercegovini, po njem teče reka Trebinjčica.

Gozdna industrija Dobrljin-Drvar d. d. je imela v preteklem letu ob osnovni glavni 20 milijonov Din 12 milijonov dinarjev dobička. To se pa že izplača.

Povpraševanje na trgu jajec je postalo živahnije, zlasti za blago iz hladilnic. Nakupna cena je prišla na 72 par. Tako poroča eksportna zadruga iz Št. Jurja ob j. ž.

Pocenitev denarja v Avstriji se nespremenjeno nadaljuje. Denarna potreba avstrijskega gospodarstva se giblje v razmeroma ozkih mejah. Ne računijo pa na zopetno znižanje avstrijske obrestne mere, ker Narodna banka nikakor noče iti pod 6 odstotkov.

Finska banka je znižala obrestno mero od 7 na 6%. Torej se padanje še ni ustavilo.

Kongres Mednarodne železniške zveze, ki ima svoj sedež v Bruslju in koje namen je zlasti tehniško pospeševanje mednarodnega železniškega prometa, se bo vršil od 5. do 22. maja v Madridu.

Srednjeevropske blagovne in efektne borze bodo zborovale na koncu maja v Zagrebu. Zastopane so borze Dunaja, Prage, Ljubljane, Zagreba, Beograda in Bukarešte.

Bodoči pridelek sliv v Jugoslaviji cenijo na ca. 2000 vagonov, kar je polovica normalnega pridelka. Lani je vsled pustošenja uši znašal pridelek samo 1100 vagonov.

Bombažev tovarne v Lodžu in okolici so imele v preteklem letu izgube, ki jih cenijo na kompetentnih mestih na 3 do 4 milijone angleških funtov.

Zopet tri velike papirnice v Poljski so se fuzionirale; obrat združenih tovarn bo prikrojen na letno produkcijo več tisoč vagonov.

Češkoslovaška železna industrija je v zadnjem času dobro zaposlena, bolje, kot je bilo pričakovati.

Železniška zveza Brčko—Tuzla je pred izvršitvijo.

Columbia Gramophone razdeljuje kot lani 15-odstotno interimno dividendo.

Jugoslavija in sejem v Budimpešti.

Velesajem v Budimpešti praznuje letos 25letnico svojega obstoja. Otvoritev se izvrši 3. maja in je sejem odprt do 12. maja. Lani je štel ca. 1500 razstavljalcev in nad 400.000 obiskovalcev, med njimi ca. 60.000 iz inozemstva. Letos je sejem zopet zelo povečan in pokrivajo njegovi prostori 75.000 m². A tudi ti prostori so se premajhni za veliko množico priglajajočih se razstavnikov. Pokrite lope so bile oddane že pred meseci in v zadnjem času so morali zavrniti celo veliko število prošenj za zunanje prostore. Število inozemskih razstavnikov bo letos še znatno večje kot je bilo lani. Razne države bodo imele svoje posebne paviljone, med njimi tudi Jugoslavija. V italijanskem paviljonu so razstavljeni zlasti aeroplani in avtomobili.

Za sodelovanje Jugoslavije govorijo važni vzroki. Jugoslavija in Ogrska imata živahno in stalno blagovno izmenjavo. V preteklem letu je znašal po jugoslovanski statistiki ogrski izvoz v Jugoslavijo 490.3 mil. dinarjev ob skupnem izvozu 7600 milijonov dinarjev. Obsegal je 153 skupin, med katerimi so bili mlatilni stroji z 41.3 milijoni na prvem mestu. Tudi sicer imajo poljedelski stroji, poljedelska obratna sredstva (traktori) itd. veliko vlogo. Poleg poljedelskih strojev pridejo v poštev tudi drugi stroji in tehniški material sploh. Spričo velikih premogovnih

Razvrednotenje červonca.

Dva zelo zanimiva članka beremo o tem velevažnem predmetu.

I.

Prvi članek pravi:

Leta 1923 sta Kulter in Sokolnikov izvedla stabilizacijo ruske vrednote, ki je stopila v veljavo 7. marca 1924. Ta stabilizacija je bila brez dvoma gospodarskopolitično delo, ki bi bilo moglo pri konsekventem izpolnjevanju tedaj določenih načel dovesti v teku par let do finančne sanacije Rusije. Predpogoj je bilo seveda dosledno kritje v zlatu, kojega minimum je bil določen s 25 odstotki, in izogibanje nadaljnjih gospodarskih eksperimentov v komunistični smeri. Kutlerjeva in Sokolnikova vrednotna reforma se je izvršila kot znano v oni dobi, ko so se v Rusiji odločili za uvedbo takozvanega Nep-sistema (nova ekonomska politika), to se pravi do nekakšne prilagoditve komunistične gospodarske ureditve na oblike gospodarskega prometa, ki so doma v vsem neruskem svetu. Červonec je predstavljal v začetku vrednost pet ameriških dolarjev in je imel skoraj vse znake z zlatimi zalogami zavarovane plačilnega sredstva; zato se je v razmeroma kratkem času uveljavil, in skoz približno tri leta se je ljudski komisarjat za finance na vse načine trudil, da bi vsaj deloma odvrnil nevarnost inflacije, ki je grozila vsled nezadostne preskrbe Rusije s konsumnim blagom in vsled nerazmerja med cenami poljedelskih produktov in industrijskih predmetov. V letih 1926 do 1928 se je pričela sicer emisija nekritih državnih blagajniških izkaznic ter srebrnega denarja in drobiža dvigati zelo opasno, a emisija bankovcev pri Državni banki se je gibala še v popolnoma znosnih mejah. Od 1. okt. 1926 do 1. okt. 1928 je narasla od 857 milijonov na 1090 milijonov rubljev.

Finančni položaj je bil pač že takrat zelo grozljiv, ker je od splošnega denarnega obtoka v znesku dveh milijard rubljev odpadla polovica na nepokrite državne blagajniške izkaznice in na drobiž. A inflacija se je prav za prav pričela šele tedaj, ko je pričela vlada brez ozira na že v obtoku se nahajajoče nekriti državne blagajniške izkaznice emitirati tudi bankovce v neomejeni množini. Likvidacija sistema Nep, izvedba petletnega načrta in socializacija vasi je prisilila vlado, da je tudi matiskalnica bankovcev morala neprestano delati.

dobav (premog za 21.1 mil. Din, koks za 1.6) pridejo v poštev zveze med ogrsko glavnicu in med pomembnimi jugoslovanskimi industrijskimi panogami, ki potrebujejo premog, zlasti v Dunavski banovini. Poleg tega leži ogrski premogovniki vozninskotarifno ugodno. Od poljedelskih predmetov omenimo krompir in ječmen s 17.4 in 15.9 milijona Din, dalje pa posebno oljna semena s 14.9 milijoni. Ogrska kovinska industrija v Jugoslaviji dobro prodaja in dobiva znatna naročila od jugoslovanskih železnic in industrijskih podjetij. Omembe vredna je še prodaja tekstilnega blaga, stavbnega materiala, usnja, kožuho-vine itd.

V izvozni trgovini Jugoslavije s skupnim lanskim zneskom 7900 mil. dinarjev je zastopana Ogrska s 538.4 milijona. Postavki koroza s 54.8 in pšenica s 35.6 mil. Din moramo spričo žitnega bogastva Ogrske knjižiti pač na tranzitno kupčijo. Največjega pomena za Jugoslavijo so trajne pošiljatve lesa na Ogrsko, ki je postala po svetovni vojski glede lesa pasivna, ker nima več prejšnjega gozdnatega okvira. Na les in lesene predmete pride pri izvozu iz Jugoslavije na Ogrsko ca. 200 milijonov dinarjev.

Ogrska in Jugoslavija sta torej danes v živahnih gospodarskih stikih.

Sejmi v Jugoslaviji in Ogrski imajo med drugim tudi važni namen, da pripomorejo k poglobitvi medsebojnih odnošajev. To se vrši praktično z razstavljanjem, in med prvimi takimi prireditvami v Srednji in Jugovzhodni Evropi je velesajem v Budimpešti.

Bankovci so bili v sledečem številu v obtoku: 1. aprila 1929 za 1102 milijona rubljev, 1. junija 1929 za 1129 milijonov, 1. julija 1929 za 1217 milijonov, 1. avgusta 1929 za 1270 milijonov, 1. septembra 1929 za 1316 milijonov, 1. oktobra 1929 za 1466 milijonov, 1. novembra 1929 za 1566 milijonov, 16. novembra 1929 za 1598 milijonov, 1. marca 1930 za 1530 milijonov. Vidimo, da se je naraščanje obtoka šele v zadnjem času ustavilo.

Iz teh podatkov je razvidno, da je emisija bankovcev narasla v preteklem letu za skoraj pol milijarde rubljev, za 45 odstotkov. Hkrati je narasla emisija državnih blagajniških izkaznic od 718 na 1022 milijonov rubljev. V teh ogromnih številkah pridejo do izraza stroški za izvedbo petletnega načrta v prvem letu njegovega obstanka. Z drugimi besedami se to pravi: petletni načrt in fantastični poskus, da bi se v par letih vsa gospodarska struktura agrarne države prelevila v strogo komunističnem smislu, sta v teku par mesecev uničila vso vrednotno reformo in sta dovedla do popolnega razvrednotenja červonca.

Ze v marcu leta 1928, ko je začel červonec v inozemstvu padati, je izdala ruska vlada izvozno in uvozno prepoved za červonec, ki je s tem zgubil značaj mednarodnega plačilnega sredstva. Ker je obnem izšla tudi prepoved zamenjavanja ruskih bankovcev za devize v Rusiji sami, je zgubila ruska vrednota tudi svojo vrednost in svoj značaj kot blago. Červonec so preostale torej samo še funkcije nosilca cen. A tudi tu se je pričela sistematična degradacija, ki zmeraj bolj napreduje. V isti meri namreč, kot je začela izginjati zasebna trgovina, je v praksi zgubil svoj pomen tudi narodnogospodarsko tako važni zakon ponudbe in povpraševanja. Na mesto naravnega razvoja vrednosti in cen so stopile od vlade določene cene za vse izdelke socializirane industrije, katerih se je morala poddržavljena trgovina držati. Vseeno je pa tudi še v tem štadiju tvoril červonec nekakšno spojitevno sredstvo med socializiranim mestom in nesocializirano vasjo.

Takšen je bil položaj še proti koncu leta 1928. A tudi to stanje je odstranila nova doba komunizma najstrožjega kova, ki se je pričela v preteklem letu 1929. Uvedba sistema kart za krušni konsum in v nadaljnjem razvoju za vse druge važne predmete dnevne porabe, omejitev

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznourstno žganje, moko in
deželne pridelke, raznourstno
rudninsko vodo.
Lastna pražarna za kavo in
mlin za dišave z električnim
obratom.
Ceniki na razpolago.
Telefon št. 2666.

Ljubljanska borza

Tečaj 1. maja 1930.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold. . .	—	22.755
Berlin 1 M	13.48	13.51
Bruselj 1 belga	—	7.8915
Budimpešta 1 pengő	9.865	9.8850
Gurh 100 fr.	1094.40	1097.40
Dunaj 1 šilling	7.955	7.985
London 1 funt	—	274.80
Newyork 1 dolar	—	56.41
Paris 100 fr.	—	221.74
Praga 100 kron	—	167.46
Tret 100 hr	—	296.20

Obrabljeni in za promet nerabni bankovci, ki prihajajo v blagajne jugoslovanskih denarnih zavodov, naj po pozivu Narodne banke ne pridejo več v promet, temveč naj se zamenjajo pri centrali ali pri podružnicah Narodne banke.

preskrbovanja prebivalstva s konsumnim blagom na takozvane »delovne« ter določitev raznih cen za razne sloje prebivalstva, vse to je imelo za posledico popoln zlom ruske vrednote tudi v Rusiji sami. Červonec je na najboljše poti, da zgubi svojo vrednost v prilog nakupovalni karti. Vloga, ki jo bo moral izpolniti v bodočnosti, bo najbrž tako minimalna, da moramo že danes prav resno računati s tem, da bo červonec iz splošnega prometa popolnoma izginil. Napredujoča kolektivizacija poljedelskih obratov mora ta razvoj naravno zelo pospešiti.

II.

Drugi članek o červonceu pravi:

Novo uvedeni červonec je bil enak 1 zlotniku t. j. 10 zlatim rubljem starega kova. Reforma, ki je uvedla červonec, je imela najprvo dobre uspehe. Zlati in devizni zaklad ruske Državne banke skupaj z inozemskimi bankovci in tratami je znašal 1. dec. 1926 253,5 milijonov rubljev, v obtoku se nahajajočih bankovcev je bilo tedaj za 884 milijonov rubljev, kritje je bilo torej 28,5 odstotno. 1. marca 1930 je bilo v obtoku za 1530 milijonov rubljev bankovcev (+ 73 odstotkov), h kojim pridejo še državne blagajniške izkaznice v znesku več kot 1 milijarde rubljev, tako da je bilo vsega papirnega denarja v obtoku za ca 2600 milijonov rubljev. Če je zlati in devizni zaklad narasel na 392 milijonov rubljev ali za 60 odstotkov, je padlo kritje na ca 14,5%. Pomnožitev cirkulacije bankovcev je bila posebno velika v preteklem letu — to smo videli že v prvem članku. Nemožnost stalnega pomeževanja obtoka bankovcev so videli že prej, in sovjetska vlada si je skušala dobiti sredstva za omejitve z emisijo notranjih posojil. V času od leta 1922 do konca preteklega števila okoli 20 takih posojil. Najprvo so skušali zbuditi zanimanje prebivalstva potom visokih obresti, da varujejo značaj prostovoljnosti posojil. Z napredujočim ubožanjem prebivalstva so pa prehajali bolj in bolj k temu, da so dali posojilom obvezno obliko. Nadaljevanje industrializacijskih del pa zahteva ogromnih svot, ki jih ni več mogoče dobiti potom notranjih posojil. Prebivalstvo ni moglo obdržati niti prevzetih obilgacij, temveč jih je nosilo v državne blagajne nazaj. Tako se je odločila sovjetska vlada v letošnjem februarju h »konvertiranju« zadnjih štirih posojil. Izjavila je, da se nadomestijo te obilgacije z novimi obilgacijami petega posojila (»petletni načrt v štirih letih«). Obenem je pa odredila, da ostanejo nove obilgacije za nedoločeno dobo zaprte ter da jih Državna banka ne sme prevzeti. Zopetni nakup prejšnjih posojil ostane zaenkrat še prost. Sovjetska vlada išče drugih potov, da denarni promet omeji, in hoče doseči to z reorganizacijo kreditstva in denarstva. Ta reorganizacija, izvedena v letošnjem februarju, prepoveduje podjetjem medsebojno dodelitev blagovnih kreditov in predujmov na naročila. Vse se mora izvršiti samo v prometu med podjetjem in med Državno banko. Brezdenarni promet naj se pospešuje s tem, da se delavcem in nastavljenem njih meze in plače ne izplačajo, temveč se vključijo na njih poštahranilnične račune. Država prevzame torej prehrano prebivalstva in plačilo vseh drugih potrebščin in natura, da ni primorana izdajati denar, čeprav tudi iz papirja. V Rusiji mislijo na to, da bo denar sploh kmalu odpravljen. Zaenkrat nastopajo oblasti proti temu naziranju, a naredbe vlade se gibljejo brez dvoma v tej smeri. Razvrednotenje červoncea se s temi reformami in določenimi cenami doma nekako maskira, v inozemstvu se pa jasno pozna. Červonec, kojega nominale odgovarja nekako petim dolarjem, je ocenjen danes v Rusiji s ca 1,65 dolarja. Še pred kratkim je notiral dva dolarja.

3 naših organizacij

Uradni dan Zbornice za TOI v Ljubljani za Celje in celjsko okolico. Gremij trgovcev Celje naznanja vsem gospodarskim krogom v mestu Celje in njegovi bližnji in daljši okolici, da uraduje referent Zbornice v torek, dne 6. maja 1930 od 8. do 12. ure predpoldne v posvetovalnici gremija trgovcev Celje, Razlagova ulica št. 8, prtljiče, levo. Stranke, ki žele kako pojasniti ali svet v zadevah, katere zastopa Zbornica, se uljudno vabijo, da se pri njem v določenem času zglase.

MEDNARODNI BORZNI INDEKS.

Svetovna borzna kupčija zadnjih dni je bila pod vtisom Velikonočnih praznikov, ki seveda podjetnost ovirajo. Večdnevno prekinjenje borznega prometa je dalo vrhutega večkrat pobudo za realizacijo dobička, ki je ustavila od srede marca dalje opazovano dvigavanje na svetovnih borzah. Predzadnji in zadnji indeks dvanajstih najvažnejših efektivnih trgov sveta nam pravi, da je na šestih borzah indeks padel, na petih narasel, na eni pa ostal nespremenjen; pri tem pomeni številka 100 skupni indeks v začetku leta 1927. Predzadnji indeks Berlina (12. aprila) je bil 83, zadnji (19. aprila) 82,2; London 70,6 in 70,6, Pariz 136,8 in 137,8, Bruselj 89,8 in 83,9, Amsterdam 84 in 83,5, Stockholm 97,8 in 98,2, Zürich 86,4 in 85,3, Dunaj 76,2 in 75,8, Budimpešta 81,9 in 82,3, Praga 95,2 in 94,4, Milano 96,2 in 102, Newyork 137,1 in 137; skupaj 94,6 in 94,5.

Akademija maturantov Tehniške srednje šole.

Pod pokroviteljstvom bana gosp. ing. D. Serneca prirede maturanti Tehniške srednje šole v soboto, dne 3. maja v veliki dvorani Uniona akademijo s plesom.

Prieditev ima namen omogočiti maturantom nameravano ekskurzijo v inozemstvo, tekom katere bi zadobili vpogled v moderne metode obratovanja, fabrikacije in tehniške organizacije večjih industrijskih podjetij Avstrije, Češkoslovaške in Južne Nemčije.

Cenjeno občinstvo se vabi, da poseti to prireditev, katere zanimiv in izbran spored bo lep dokaz uspešnega izvenšolskega kulturnega udejstvovanja dijakov naše Tehniške srednje šole.

Upamo, da bo naša javnost razumela težnje naše tehniške mladine ter s številnim odzivom pripomogla k uspehu akademije.

Oficielni začetek ob 20. uri, po akademiji ples z otvoritvenim kraljevskim kolom.

Mednarodna trgovska zbornica o položaju svetovnega gospodarstva. Poročilo Theunisa, predsednika Mednarodne trgovske zbornice, o gospodarskem položaju sveta v letu 1929 nam podaja analizo velikih svotevno-gospodarskih gibanj. Kot glavne znake preteklega leta navaja Theunis sledeče: Obnova pariškega denarnega trga; nazadovanje ameriškega glavničnega eksporta v obliki posojil; posledice newyorške borzne krize; povratek evropskih držav k zlati vrednoti, pripravljen po zopetnem dotoku zlata v Evropo; prvič v zgodovini enotna zlata politika centralnih bank; napredujoča koncentracija industrije; pretvorbene težkoče vsled industrializacije surovinskih dežel; naraščanje produkcije luksuznega in pol-luksuznega blaga. Poleg nastanka novih industrij se je pokazala poljedelska depresija v Južni Ameriki, Avstraliji, Aziji in Srednji Evropi. Mednarodna zgodovina izkazuje kvantitativno naraščanje, a brez ugodnega vpliva na vozniški trg. — Splošnemu delu sledijo kratka poročila o gospodarskem položaju v posameznih državah. Poročilo se zaključuje z opozorilom na velike možnosti Banke za mednarodna plačila, ki bi mogla postati resnična mednarodna banka.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

* Posebno poročilo Trgovskega lista *

Devizno tržišče.

Vkljub samo štirim borznim sestankom je minuli teden zaključil na Ljubljanski borzi z znatnim prometom dinarjev 20.164.661,55, tedaj za približno dvainpol milijona več kot v predzadnjem tednu. Pretežni del navedenega deviznega prometa izkazuje torkov (8.573 milijona Din) in sredin (7.158 milijona Din) borzni sestanki, kajti v četrtak (24. t. m.) je bil dosežen komaj približni dva milijonski promet, najmanjši v prejšnjem tednu. Na poslednjem borznem sestanku v petek, dne 25. t. m. je bilo zaključena okoli 2.466 milijona Din deviznega blaga.

Na Narodno banko odpade tokrat nekaj manje kakor v predzadnjem tednu, t. j. 7.164 milijona dinarjev in sicer so največji zaključki v Pragi (2.872), Curihu (1.238) in Berlinu (1.47), deloma na Dunaju, medtem, ko je bilo s posredovanjem Narodne banke zaključenega to pot dokaj Newyorka (0.846), ker ga v privatnem blagu ni bilo dovolj na razpolago. Nasprotno pa je omogočila privatna ponudba gros zaključkov v Londonu (6.860) in deloma v Curihu (2.971), kateri devizi sta poleg Prage na splošno prevladovali pri zaključevanju deviznih kupčij tekom prejšnjega tedna. V celem je bilo nabavljenega privatnega blaga za preko 13 milijonov dinarjev napram 9¼ milijona v predzadnjem tednu.

Glede na celokupni promet, ki je bil dosežen v poedinih devizah v minulem tednu, je zanimivo primerjanje s prometnimi številkami (številke v oklepajih), izkazanimi v našem zadnjem poročilu (vse v milijonih dinarjev): prvo mesto zavzema vsled znatnega porasta zaključkov London 7.101 (5.004), drugo mesto Curih 4.209 (3.571) in tretje mesto Praga 3.652 (3.274), četrto mesto Newyork 1.531 (1.007), dočim je Italija 0.993 (2.216) tokrat šele na šestem mestu ter izkazuje v primeri s predzadnjim tednom znaten padec prometa in sicer približno 1,25 milijona dinarjev. Peto in sedmo mesto zavzemata Berlin 1.47 (1.321), oziroma Dunaj 0.990 (1.025), oba v malenkostnim nazadovanjem ter Pariz 0.224 (0.061) s pojačanim prometom. Poleg tega je bilo zaključeno nekaj Budimpešte ter malenkost Bruslja in Amsterdam.

V devizni tečajnici ni bilo opaziti posebnih sprememb, osobito, ker je ostal Curih dosledno neizpremenjen in sta bila tudi Budimpešta ter Dunaj skozi vse borzne dneve minulega tedna trgovana po docela nespremenjenih tečajih in sicer prva po povprečnem tečaju 9.8850, Dunaj pa po 7.9672. Tudi Bruselj je le malenkostno osciliriral med tednom, v petek (25. t. m.) pa ponovno dosegel torkov tečaj, t. j. 7.8912 nalik Pragi, ki je od torka na petek nekoliko varilala, sicer pa vztrajala na bazi 167,46. Dočim je Amsterdam od torka na petek za malenkost popustil, se je tečaj Berlina okreplil za 7 in pol točk ter v petek beležil 13,50, slično Parizu, ki se je koncem tedna učvrstil na 221,70. Trst je nekoliko oslabil in v petek (296,25) notiral 8 točk nižje od torkovega tečaja, a Newyork (56,41) pa 15 točk, dočim je bilo London zaključenega v torek in sredo po tečaju 274,85, ker si je na četrtek opomogel na 274,90 in šele v petek popustil na 274,87. V splošnem pa je bila tendenca malone vseh tečajev na tukajšnji borzi beleženih deviz nespremenjena stalna.

Drugih notic ni bilo.

Efektno tržišče.

Minuli teden je zaključil z nespremenjenim položajem, vsaj kar se tiče efektivnih tečajev in njihovega prometa. Kreditni zavod za trgovino in industrijo je notiral od 22. t. m. dalje po višjem tečaju 165 Din za denar in Kranjska industrijska družba dne 25. t. m. 312 Din tudi za denar in je bil ta papir zaključen dne 23. t. m. po istem tečaju. Drugih zaključkov ni bilo.

Blairovo 8% oziroma 7% posojilo je bilo v torek in sredo nudeno po 98, odnosno 86,50, v četrtek pa je 8% oslabilo na 97,75, 7% je pa v četrtek doseglo

najnižji tečaj minulega tedna, t. j. 86,25, se v petek ponovno nekoliko okreplilo (86,50), a 8% ponovno padlo na 97,50. Tendenco in zanimanje neizpremenjeno mlačna.

Lesno tržišče.

Splošno se je pričakovalo, da se bode situacija za rezan les po praznikih spremenila. Žalibog se to pričakovanje ni uresničilo in rezan les čaka še vedno na kupca. V tramih je kupčija bolj prisiljena. Konsumenti kupujejo trame natančno po noti in to le v stavbene svrhe. Radi početka stavbene sezone se pač iščejo tudi deske smreka-jelka, to pa le slabše blago III. vrste, medtem, ko monte blago vedno zaostaja. Izgleda, da bo kupčija v prvovrstni bukovini oživelja. Pojavili so se interesenti za prvovrstno bukovino, obrezano, paralelno, ostrorobo, parjeno, kakor tudi neparjeno. Pri tej produkciji pa pridejo v Sloveniji samo večje moderno urejene industrije v poštev, ker to blago se na malih vodnih žagah ne more precizno izdelovati. V hrastovini vlada popolno mrtvilo. Cene za oglje še niso ustanovljene, akoravno je povpraševanje živahnije. Iz vseh kupčij, ki se sklepajo, se čuti, da so nekako prisiljene.

Prodalo se je 1 vagon testonov I., II., ki se uporabljajo za izdelavo pohištva. Običajna kupčija za testone pa stoji. Dlje 3 vagon hrastovih pragov po določeni dimenziji, 1 vagon desk smreka, jelka III. vrsta, 1 vagon suhih bukovih plohov 27 mm, 3 vagon oglja in 3 vagon suhih bukovih drv.

Povpraševanja:

Bukove parjene I. frize, brezhibne, 27 mm debeline, 6, 7, 8 cm širine. Cena franko vagon meja via Postojna tranzit.

Ca. 3000 m³ jelkovih desk v sledečih debelinah: 80, 43, 33 mm in 18, 24, 28, 34, 38, 48 mm, vse 4 m dolžine. Cena franko italijanska meja.

Bukovina I., parjena, paralelna, ostrorobo žagana, se rabi za Tripolis ca. 90 m³ v dolžinah od 2 m naprej, z največ 5% kratke robe, to je od 1 do 1,20 m dolžine, debelina od 50 do 100 mm, suha. Cena naj se glasi fob Trst ali fob Sušak ali fob Fiume, z navedbo dobavnega roka.

Hrastove drogeve od 8 do 15 m dolžine, od 20 cm srednjega premera se rabi ca. 100 vagonov.

Smrekove, jelkove deske, III., paralelne, 4 m dolžine, širine od 17 cm naprej.

Smrekove, jelkove kratice (Kürzungsware), od 1 do 3,50 m dolžine, debeline 14, 18, 24 mm. — Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

Deske, smreka, jelka: 10 m³ desk, 12 mm, I., II., III.; 10 m³ desk, 12 mm, III., IV.; 10 m³ desk, 18 mm I., II., III.; 10 m³ desk, 18 mm III., IV.; 20 m³ desk, 28 mm III., IV.; 10 m³ desk, 38 mm I., II., III.; 10 m³ desk, 48 mm I., II., III.; blago mora biti suho, konično do 3 cm, lepa medija. Cene naj se glasijo franko vagon nakladalna postaja.

Smrekove deske 24 mm, I., II., paralelne, ostrorobe, očeljene, 4 m v širinah 16, 18, 20, 22, 25, 28, 30, 32, 35, 40 cm in sicer: 150 komadov za vsako širino, cena franko vagon nakladalna postaja.

Okrogel les: 30.000 tekočih metrov borovine, obeljene, ne preko enega leta stare. Dolžine: 25% od 1,50 in 2 m, 50% od 2,25 in 2,50 m, 25% od 3 in 3,50 m. Premer na tanjšem koncu od 11 do 14 cm; 30.000 tekočih metrov hrastovine, neobeljene, ne preko dve leti stare. Dolžine: 20% od 1,25 in 1,50 m, 80% od 2,25 in 2,50 m. Premer na tanjšem koncu od 11 do 14 cm. Dobava v treh partijah z navedbo dobavnega roka. Cena za tekoči meter franko pod parnik Sušak ali Reka. Ponudbe z navedbo cene plačilnih pogojev in dobavnega roka.

Večjo množino smrekovih letvic, 14 × 16 milimetrov, v dolžinah 3 in 4 m. Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

4000 komadov hrastovih pragov, 12 × 18 × 130 cm. Cena franko vagon Reka pristanišče.

Deske, smreka, jelka, 18 mm, z najmanj 60% smreke, paralelne, od 16 cm naprej, medija 22 do 23 cm, se išče večjo množino. Cena franko vagon italijanska meja Postojna tranzit.

Trami, uso Trst, 1 dopjon: 15/16 5 m 28 komadov, 16/19 5 m 56 komadov, 6 m 14 komadov, 19/24 6 m 32 komadov, 11 m 12 komadov, 24/29 11 m 6 komadov; vagon bi se kompletiral s 60 komadi remeljnov 7/7, 6 m dolžine in 12 m³ smrekovih desk 40 mm, IIIa. — Cena franko vagon italijanska meja via Postojna tranzit.

Remeljni od 1 do 3,50 m dolžine, v debelinah 68/68, 78/78, 88/88, 98/98 ter debelejšje vrste kratice s širokim srednjim premerom. — Cena franko meja Postojna.

1 vagon orehovih I. plohov, blago zdravo, suho, kakor sledi: 8 do 10 komadov ali več debeline 120 mm, lahko tudi debelejšje, v ši-

rinah od 25 cm naprej, v dolžinah od 6 m in tudi več. Vagon naj se kompletira z enakim blagom, samo v manjših debelinah in dolžinah. — Cena franko vagon italijanska meja.

12 m² jesenovih plohov, blago lepo (tip Slavonija), brez grč in razpok, v sortiranih debelinah od 60 do 100 mm, v širinah ne izpod 35 cm in v sortiranih dolžinah od 5-50 do 6-50 m. — Cena franko vagon italijanska meja via Postojna.

Tesana hrastovina: dolžina 2-30 m tudi več, od 25 cm naprej, lepo obrobjeno, tolerira se največ 2 cm oblike na dveh roboh. Večjo množino letov, 14 × 60, dolžina 3 in 4 m. Cena franko meja.

Smrekove letvice: 14 × 60 mm, v dolžinah 3 in 4 m. — Cena franko vagon meja Postojna.

Smrekove deske monte: 50 m² 33 mm, 4 m; 50 m² 28 mm, 4 m; 50 m² 18 mm, 4 m.

1 vagon lepega topola, od 35 mm do 40 mm debeline, 4 m dolžine, obrobjen. — Cena franko vagon meja via Postojna tranzit.

Večjo množino desk, smreka, jelka, 18 mm, 4 m dolžine; 20 mm, 4 m dolžine. — Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

Bukove doge: 18/20 mm debeline, dolžine 1-10 m ali več, širinska medija 12 cm; 14/15 mm debeline, dolžine 1 m ali več, širinska medija 12 cm; blago mora biti lepo, ne krivo. Cena franko vagon meja Postojna.

Ponudbe:

1 vagon desk, sama smreka, I., II., medija 24 cm, od 16 cm širine naprej, debeline 38, 24, 48 mm. Cena franko vagon Postojna ali Sušak pristanišče.

4 vagon desk, smreka, jelka (večina jelka), paralelne 18 mm, 4 m, medija 22 do 23 cm. — Cena franko vagon meja via Postojna tranzit.

Večja množina tesanega lesa, deske, late itd. vsakih mer.

Ca. 200 komadov smrekovih anten od 12 do 18 m dolžine z 5% jelke.

18 in 20 mm deske, 4 m dolžine, za dobavo v mesecu maju večjo množino.

50 m² smrekovih desk, 12 mm, 4 m dolžine, medija 20 cm, blago zdravo, suho.

Borov janski les, nekaj 100 m²

40 vagonov bukovih cepanic z 10% okroglice in 20 vagonov cerovih in hrastovih cepanic, franko vagon Postojna ali Sušak pristanišče.

10 m² borovih plohov 50 mm, 4 m dolžine od 16 cm naprej I., II., III. in ca 12 m² borovih moralov 8 × 8 cm, 4 m dolžine, I., II., III. Cena franko vagon nakladalna postaja.

Ca. 53 m² parjene in neparjene bukovine, dolžina od 1 do 4 m, širina od 14 cm naprej, blago zdravo in popolnoma suho.

Ca. 400 m² tramov od 4/4" do 7/8", dolžina od 4 do 10 m. — Cena franko vagon meja Postojna tranzit. Dobava v dveh mesecih.

1 vagon ca. 25 m² okrog 600 komadov borovih plohov, lepo rezanih, 50 mm debeline, od 15 do 40 cm širine, 4 m dolžine, zimске sečnje 1929/30, 90% tega lesa je ostrorobno, 10% merkantilno, I. vrste 70%, II. vrste 30%. — Cena franko vagon nakladalna postaja.

Ca. 100 m² desk, 24 mm, smreka, jelka, od 16 cm naprej, medija ca. 22 cm, blago lepo, suho, nadalje ca. 80 m² 12 mm desk, od 16 cm naprej, medija ca. 22 cm, vse franko vagon nakladalna postaja.

Ca. 400 m² lepega slavonskega hrasta, v hlohah, vseh dimenzij, les je gostoraščen, (fejnährig).

Hrastove podnice: ca. 30 m², debelina 50 mm, dolžina 2-80 m in od 18 do 28 cm širine; ca. 10 m², debelina 60 mm, dolžina 2-80 m in od 18 do 28 cm širine. — Cena franko vagon meja. Dobava dva vagona takoj in dva vagona pa v 30 dneh.

1 vagon 24 mm desk, smreka, jelka, cena franko vagon meja.

Večjo množino okrogle jelšovine.

150 m² lepih hrastovih hlohov (fejnährig), od 30 cm srednjega premera naprej. Cena franko vagon nakladalna postaja.

25 m² borovih plohov, 30 in 50 mm, 4 m; 70 m² borovih moralov v raznih dimenzijah. Dobava dva meseca.

Žitno tržišče.

V poslednjem tednu je bilo opaziti na preokceanskih borzah precej izmenljivo tendenco za pšenico in koruzo in je v soglasju s temi menjajočimi cenami tudi Budimpeštanska borza zaznamovala vsakodnevno variranje cen. Na našo žitno tržišče vse te spremembe niso imele posebnega vpliva in so ostale cene v glavnem neizpremenjene. Kupčija pšenice nikakor ne more oživeti, ker je poraba blaga malenkostna, izvoz pšenice pa popolnoma mrtev. Malo bolj živahno trguje pa nova pšenica za dobavo meseca avgusta. Stanje posevkov se presoja normalno in računati je po današnjem stanju za dobro letino, vendar je riziko pri pšenici radi izredno nizke cene že tako malenkosten, da se skoraj izključuje možnost izgube.

Promet s koruzo se ponajveč omejuje na realizacijo preje sklenjenih kupcij in se na novo sklepajo le manjše količine za promptno dobavo. Za terminsko koruzo ni danes prav nobenega interesa, ker je odjem prav slab. Radi nizke cene koruze zaostaja popolnoma krušna pšenična moka, ki jo ni oddati tudi še po tako nizkih cenah. Zaloge črnih moka se v naših mlinih kupčijo in če izostane tudi še v tekočem mesecu zanimanje za krušno moko, bo več mlinov prisiljeno ustaviti svoje obrate.

Povpraševanje po pšenični moki nularice je nadalje živahno in naši mlini svoje izdelke prav za lahkoto razprodajo. Za konsum pa ne zadostujejo samo te količine in se uvažava veliko nularice iz Slavonije, Srema, Bačke in Banata.

V minulem tednu je bilo na Ljubljanski borzi zaključeno; 5 vagonov moka in 2 vagona pšenice.

Cene so bile sledeče:

Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 255-257-50.

Bačka pšenica: 78 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 247-50-250.

Bačka pšenica: 77 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 242-50-245.

Rž: 72/73 kg, 2% prim., mlevska voznina, slovenska postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 197-50.

Pšenična moka: 0/G, franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačilo po prejemu blaga, Din 400-405.

Koruzna popolnoma suha: promptna dobava, plačilo v 30 dneh, Din 137-50-140.

Koruzna popolnoma suha: dobava meseca maja, plačilo v 30 dneh, Din 142-50-145.

Ječmen bački ozimni: 66/67 kg, Din 167-50 do 170.

Ječmen bački ozimni: 62/63 kg, Din 162-50 do 165.

Oves bački: navadna voznina, Din 180 do

Tržna poročila

MARIBORSKI TRG, DNE 26. APRILA 1930.

Slaninarji so pripeljali na 30 vozov 65 zaklanih svinj, drugi kmetje pa 26 voz krompirja, 1 voz čebule in 1 voz jabolk,

kmetice pa okoli 250 komadov perutnine na trg.

Cene so bile mesu neizpremenjene, tudi domači mesarji so se držali dosedajših cen.

Perutnina in druge domače živali. Cene: piščanci 25-35, kokoši 45-55, race, gosi, purani 70-150, domači zajci 15 do 30, kozliči 100-150, jagnjeta 150-175 dinarjev za komad.

Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice. Cene: krompirju 0-50-1-25, letošnjemu 8-10, grahu v stročju 10 do 12, solata 4-6, kislemu zelju 4, kisli repi 2 Din za kg, karfiolu 3-10, ohrovitu 1-1-50, glavni solati 2-3-50, zeljnatim glavam 1-50-4 Din za komad, maslu 44-60, siru 25-90, Din za kg, jajcam 1-1-50 Din za komad, jabolkam 5-12 Din za kg, oranžam 1-3, limonam 0-75-1-50 Din za komad. Cvetlicam 0-50-3, z lonci vred 10-75 Din za komad.

Lončena in lesena roba 1-100 Din, brezove metle 1-75-5, lesene grablje 7 do 10, lesene vile 13-15, razna držala 10-12 Din za komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 23. aprila so kmetije pripeljali 16 voz sena, 4 voze otave, 7 voz slame; v soboto 26. aprila pa 14 voz sena, 3 voze otave in 6 voz slame na trg. Cene so bile senu 70-90, otavi 80-85, slami pa 50-65 Din. Ker se do popoldan ni prodalo vse, so seno ponujali popoldan po 50, slamo pa po 40 Din za 100 kg.

* * *

Tudi svinice pada. Hkrati z bakrom je pričel padati tudi svinice. Sedaj so cene s 17-5 funti nižje kot v predvojni časih s 19-5 funti. Splošna kriza na kovinskih trgih je morala svinice tembolj zadeti, ker se svinčeni zvezi ni posrečilo dvigniti prodajo v zaželjeni izmeri. V svinčeni zvezi, ki je bila ustanovljena šele v avgustu preteklega leta, so v prvi vrsti udeleženi producenti Kanade, Mehike, Burme (v Zadnji Indiji), Avstralije in U. S. A. V nasprotju z drugimi kovinskimi karteli je hotela ta zveza ob nizkih cenah produkcijo polagoma omejiti in spodbuditi konsum k večjim nakupom. Ta politika je pa odpovedala v trenutku, ko so izven kartela stoječi producenti aktivneje posegli na trg. Zveza kontrolira namreč komaj polovico svetovne svinčene produkcije in ni mogla zadobiti odločilnega vpliva ne na oblikovanje cen in ne na produkcijo. Tako je prišlo, da je proti pričakovanju produkcija od meseca do meseca naraščala, ne da bi se bile dale doseči sorazmerno prodajne možnosti. Treba je bilo samo majhnega sunka in cene so se morale zrušiti. To se je zgodilo pod pritiskom derute na trgu bakra. Posledice padca se še ne dajo natančno pregledati; najbrž bodo ustavila obrat ona podjetja, ki že dolgo časa mislijo na to, in to tembolj, ker so tudi cene skupaj s svinčcem produciranih kovin, kot cink in srebro, zelo nizke in torej ne morejo izenačiti izgube v svinčeni produkciji.

* * *

Dobava prodaja

Dobave. Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. maja t. l. ponudbe glede dobave 40 garnitur grafikonov voznega reda. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 8. maja t. l. ponudbe glede dobave 5 litrov kosinega olja; do 15. maja t. l. glede dobave 25 komadov karborundum-plošč, 5 komadov kontrolnih ur, 100 gumijastih obročev, 30 kg cinka, 12 komadov rešet, 50 komadov klinger-stekel in 50 komadov steklenih cevi. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 14. maja t. l. ponudbe glede dobave 900 kg vijakov z maticami, 400 m manesmanovih cevi in delov za iste. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 19. maja t. l. ponudbe glede dobave dveh transformatorjev. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 10. maja t. l. ponudbe glede dobave 1 tahometra; do 15. maja t. l. pa glede dobave 1000 m² jamskega lesa. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 16. maja t. l. ponudbe glede dobave 12 komadov Varta-elementov, 150 impregniranih lesenih drogov in 200 komadov karbidnih svetiljk. — Dne 20. maja t. l. se bo vršila pri Komandi mornarice v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave barv in barvarskega materijala (razni laki, laneno olje, terpentinsko olje, sikativ, katran, železni minij, kolofonija, arzenik, antikoroziv, smola, karbolinej, špirit, gorska kreda, cinkovo belilo, sadra itd.). (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Prodaja neuničenih poštinih znamk se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 15. maja t. l. pri računsko-ekonomskem oddelku Ministstva za gradbe v Beogradu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenem oddelku, Masarykova ulica 2.)

Oddaja adaptacijskih del na brodu Hulk >H 2< se bo vršila potom licitacije dne 13. maja t. l. pri Komandi mornarice v Zemunu. (Predmetni pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja zakupa restavracije na postaji Grosuplje se bo vršila potom licitacije dne 17. maja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Predmetni oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja zakupa restavracije na postaji Čačak se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 20. maja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Predmetni pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Brzjavni: Krispercoloniale Ljubljana

Telefon šte. 2263

ANT. KRISPER COLONIALE

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe - Velepražarna kave - Mini za dišave
Tehna potrežba

Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka - Mineralne vode - - -
Ceniki na razpolago

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 33

Ustanovljeno leta 1840

KUVERTA

DRUŠVA S. O. S.

Tvornica kuvert in konfekcija papirja
LJUBLJANA
Vošarski pot 1 Karlovska c. 3

Naročajte
in razširjajte
TRGOVSKI LIST



PUCH
KOLESA

IGN. VOK, LJUBLJANA
PODRUŽNICA NOVOMESTO

SVETOVINA
ZNAMKA SO
IN
OSTANEJO
NA PRVEM
MESTU
PLAČLJIVO
TUDI
NA OBROKE

TISKARNA MERKUR

TRG-IND. D. D.

LJUBLJANA
Gregorčičeva
ul. 23. Tel. 2552

se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, statute, tabele, letake i. t. d. Knjigoveška dela izvršuje v LASTNI KNJIGOVEZNICI